

Op deze kaart van Nederland zijn negen mogelijke klimaathotspots aangegeven. In deze gebieden gaan de komende jaren ruimtelijke inrichtingsvragen en klimaatverandering een belangrijke rol spelen. Binnen Klimaat voor Ruimte worden deze gebieden gevolgd.

Wat is een hotspot?

Een hotspot is een praktijkgericht onderzoeksproject waar ruimtelijke ontwikkelingen plaats gaan vinden en waar klimaatverandering zich zal doen gelden. Binnen het onderzoeksprogramma Klimaat voor Ruimte is, onder meer met behulp van provincies, een lijst opgesteld met mogelijke hotspots die nader uitgewerkt kunnen worden. Er zijn negen plekken geselecteerd waaruit wordt gekozen.

Tilburg voert al jaren een actief energiebeleid, de laatste jaren vooral in het kader van het BANS Klimaatconvenant. Programmamanager Energie Pieter Biemans (gemeente Tilburg) heeft hierbij een beroep gedaan op de ondersteuning van adviesbureau CEA in Delft. De combinatie met CEA-directeur Jan Schouw blijkt goed te werken. 'In feite ligt de oorsprong van het 'Hotspot-project' in onze synergie', aldus Schouw. 'In 2005 zaten we te brainstormen over de vraag: hoe ziet het leven eruit na BANS?' Het werd ons vrij snel duidelijk dat een verbreding van het lokale beleid noodzakelijk is. Niet alleen preventieve maatregelen ter voorkoming van klimaatverandering zijn nodig, de zogenoemde mitigatie, maar ook het omgaan met de klimaatverandering: adaptatie. De klimaatverandering zelf is helaas onomkeerbaar.'

De gedachtevorming ging verder. Biemans: 'Als gemeente ben je niet de enige partij die geconfronteerd wordt met klimaatverandering. Vandaar dat burgemeester Vreeman ons op pad stuurde met de opdracht: ga het de betrokkenen maar vragen!' Schouw: 'We willen ook een verbreding van deelnemers: niet alleen een actieve rol voor de overheid, maar ook voor de marktpartijen. Een 'lokaal arrangement' om realisatie en continuïteit te garanderen. Hierop zijn met een groot aantal partijen interviews gehouden. Eigenlijk was het meer een voorlichtingsronde. Vaak gebeurde het dat een niet bijster geïnteresseerde gesprekspartner na een uurtje

Hotspot Tilburg: versterking van koppeling onderzoek en lokale praktijk

Ondanks de ligging van de gemeente Tilburg, 14 meter boven NAP, krijgt men ook hier te maken met de gevolgen van de klimaatverandering. Binnen het programma 'Klimaat voor Ruimte' wordt al enige tijd hard gewerkt aan het 'Hotspot-project'. Doel van dit project is het versterken van de koppeling tussen wetenschappelijk onderzoek en lokale praktijk.

praten op de punt van zijn stoel zat! We kwamen dan ook niet preken, maar verleiden.' De interviews gaven duidelijk aan dat er zeker interesse is voor het onderwerp. Het was duidelijk geworden dat klimaatverandering naast risico's ook vele kansen met zich meebrengt. 'Dat is dus een positiever verhaal dan waar we in voorgaande jaren mee kwamen. En daar loopt men warm voor, zonder de risico's uit te sluiten.'

Verantwoordelijkheid 'De risico's van klimaatverandering zijn er zeker', beaamt Biemans. 'Een duidelijke visie hierop is noodzakelijk. Op dat terrein heeft de overheid een grote verantwoordelijkheid. Maar aan de kansenkant is voor de overheid ook een rol weggelegd: sowieso om het proces te initiëren en te faciliteren. En bij het benutten van de kansen is het belangrijk dat het algemene belang wordt gediend en dat niet slechts enkele partijen ermee wegllopen. Op welke kansen we uiteindelijk gaan inzetten, is nu nog niet te zeggen. Maar er zijn in de recreatiesector al veel voorbeelden te noemen. Actief klimaatbeleid draagt bij aan de aantrekkelijkheid voor bedrijven en bewoners om zich hier te komen vestigen.' Tilburg blijft zeker ook actief aan de preventieve kant doorwerken. Dat blijft nodig om de mate van klimaatverandering zo veel mogelijk binnen de perken te houden. Sommige BANS-activiteiten gaan gewoon door. En er is ook nog een 'grijs' gebied tussen mitigatie en adaptatie. Jan Schouw: 'Denk bijvoorbeeld

aan de energievoorziening. Daar gaat een verschuiving optreden van de vraag naar warmte naar de vraag naar koeling. Hoe wil je aan die vraag voldoen met de bestaande energiebronnen? Met de stijgende prijzen zal energie voor velen onbetaalbaar worden.' Biemans vult aan: 'Het zou te gek zijn als in de toekomst mensen ervoor kiezen om in een andere plaats te gaan wonen, omdat daar de energievoorziening beter en betaalbaarder is geregeld. Onze kinderen zullen zich dan echt gaan afvragen waarom daar niet eerder op is geanticipeerd.' Schouw: 'Hernieuwbare energiebronnen moeten dus meer gestimuleerd worden. Het liefst ook op regionale schaal, om de afhankelijkheid van derden zo veel mogelijk in te perken. Kijk maar naar wat er nu met het Russische gas van Poetin gebeurt!'

Mini-conferentie Intussen is er ook in het college van B en W van de gemeente Tilburg over het project gesproken en heeft er een eerste mini-conferentie plaatsgevonden om de (geïnterviewde) partijen zich te laten uitspreken over het belang van het proces omgaan met klimaatverandering. Het belangrijkste resultaat van deze bijeenkomst was dat maar liefst 18 organisaties aangaven actief bij dit proces betrokken te willen worden. 'En dat zijn geen kleintjes', zegt Biemans glunderend. Naast overheden als omliggende gemeenten, de provincie en de waterschappen, doen bijvoorbeeld ook

de woningcorporaties, de Kamer van Koophandel, projectontwikkelaar Panagro, Interpolis en de Avans Hogeschool mee.

De eerste stap die gezet moet worden, is het vormen van een lokaal arrangement. 'Het is geen vrijblijvend proces', aldus Schouw. 'Partijen die mee willen doen, zullen uiteindelijk ook moeten investeren. Vandaar dat je van tevoren goede afspraken moet maken over het te volgen proces. Daarnaast zullen de belangrijkste thema's verder uitgewerkt moeten worden. De hieruit voortvloeiende projecten worden verzameld in een 'prospectus', zoals ook gebruikelijk is bij aandelenfondsen. De risico's en het te verwachten rendement van de activiteit worden daarin beschreven. En dan is het een kwestie van uitvoeren. Wat ons betreft wordt het een echte CO3-benadering: CONcreet, COördinatie en COMmunicatie.'

De relatie met het programma 'Klimaat voor Ruimte' heeft een duidelijke meerwaarde. Biemans: 'Daardoor komt er niet alleen heel veel kennis voor ons beschikbaar, maar gaat er ook een breed klimaatnetwerk voor ons open. En het leuke is, dat wij ook informatie leveren voor de ontwikkeling van diverse andere projecten. Daarbij wordt onderzocht of onze benadering ook elders bruikbaar kan zijn. Dat is ook de reden waarom de provincie Brabant ons nauwlettend volgt. En vergeet de uitstraling naar buiten niet: we merken nu al dat onze aanpak rondzingt in het land!' ■